

Primena propisa o bezbednosti i zdravlju na radu

Novi Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. glasnik RS", br. 35/2023, „Zakon”) stupio je na snagu još 2023. godine, ali je rok za njegovu primenu pomeren za 07. maj 2025. godine. Do tog datuma, svi poslodavci su u obavezi da usklade svoje poslovanje sa odredbama Zakona, pod pretnjom novčanim sankcijama, koje mogu dostići i iznos od milion dinara.

Zakonske odredbe dodatno su definisane kroz set podzakonskih akata iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, među kojima su:

1. Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na visini

Reč je o novom Pravilniku koji je stupio na snagu 28. aprila 2025. godine. Cilj ovog Pravilnika je preduzimanje adekvatnih preventivnih mera u cilju minimalizacije potencijalnih povreda na radu/oštećenja zdravlja zaposlenih, koji obavljaju poslove na visini – na skeli, drveću, plovilima, vozilima. Rad na visini se, po ovom Pravilniku, definiše kao svaki posao koji se obavlja najmanje dva metra iznad čvrste podloge, u uslovima bez adekvatne zaštite.

Poslodavac je, pre svega, dužan da:

- obezbedi zaposlenom odgovarajuću opremu za bezbedan rad na visini;
- da izvrši procenu rizika, uzimajući u obzir: neobezbeđene ivice ili otvore, oštre konstrukcije, vremenske uslove, prirodno okruženje radnog mesta, izgled

površina na kojima se obavlja rad itd.

- da preduzme preventivne mere: izbegavanje rada koji se ne mora obavljati na visini, obezbeđivanje lične zaštitne opreme, obezbeđivanje sredstava i procedura za hitne slučajeve, izdavanje dozvole za rad itd.

2. Pravilnik o postupku pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija i ispitivanja uslova radne sredine

Ovaj Pravilnik reguliše koje je lice ovlašćeno za vršenje preventivnih provera opreme za rad, kao i električnih i gromobranskih instalacija. To može biti samo lice koje poseduje licencu za obavljanje takvih poslova, koje tokom provera sastavlja stručni nalaz.

Ukoliko se u toku provere uoči da oprema za rad, kao i pomenute instalacije nisu podobne za zdrav i bezbedan rad zaposlenih, lice koje vrši proveru ima dužnost da na vidljivo mesto neispravne opreme/instalacije postavi nalepnicu, sa natpisom: "NEISPRAVNO! ZABRANJENO KORIŠĆENJE!"

Ovim Pravilnikom propisani su i postupci ispitivanja uslova radne sredine, poput ispitivanja mikroklimе, hemijske/fizičke/biološke štetnosti radne okoline, čiji rezultat je takođe stručni nalaz ovlašćenog lica sa licencom.

Izmenama ovog Pravilnika iz aprila 2025. godine, promenjen je rok za usklađivanje poslovanja poslodavaca sa odredbama ovog Pravilnika, te je taj rok sada produžen do 01. juna 2026. godine.

3. Pravilnik o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj sredini

Načelo prevencije je bilo vodeće načelo za izradu ovog Pravilnika, budući da je njime propisan postupak procenjivanja svih faktora u radnom procesu, potencijalnih opasnosti po zdravlje i bezbednost zaposlenih. U ovom procesu se prvenstveno sagledavaju organizacija rada kod poslodavca, radni procesi, sredstva i oprema za rad, a sve te procene se to sumarno iskazuju kroz **Akt o proceni rizika**, koji je dužan da poseduje svaki poslodavac.

Od izuzetne važnosti je da se u Aktu o proceni rizika polazi od stručnih nalaza ovlašćenih lica, pre svega od procene uslova radne okoline, procene bezbednosti radne opreme, štetnosti okoline itd.

Takođe, neophodno je da se u okviru Akta o proceni rizika sve opasnosti i štetnosti po zdravlje ili bezbednost zaposlenih **grupišu** u odgovarajuće kategorije, te da se na osnovu svih procenjenih rizika predvide i propišu **adekvatne mere** za otklanjanje, sprečavanje ili smanjenje rizika – organizacione, tehničke, zdravstvene, stručno osposobljavanje zaposlenih itd.

Najnovijim izmenama ovog Pravilnika iz aprila 2025. godine promenjen je rok za sačinjavanje Akta o proceni rizika usklađenog sa odredbama ovog Pravilnika, te je taj rok sada produžen **do 01. juna 2026. godine**.

4. Pravilnik o načinu vođenja i rokovima čuvanja evidencija u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu

Reč je o novom Pravilniku koji je u primeni od 28.04.2025. godine.

Ovim Pravilnikom predviđa se obaveza poslodavca da redovno evidentira određene podatke, a koji se pre svega odnose na evidenciju o:

- radnim mestima sa povećanim rizikom;
- povredama na radu;
- profesionalnim bolestima;
- biološkim štetnostima kojima su zaposleni izloženi na radnom mestu;
- zaposlenima koji su izloženi kancerogenima i hemijskim materijama;
- zaposlenima obučenim za bezbedan i zdrav rad i pravilno korišćenje lične zaštitne opreme;
- izvršenim pregledima i proverama opreme za rad itd.

U prilogu Pravilnika nalaze se **obrasci** za vođenje različitih evidencija, a u zavisnosti od vrste obrasca, predviđeni su i različiti zakonski rokovi u kojima poslodavci imaju obavezu da čuvaju ove evidencije – **6 ili 40 godina**.

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233